

TLAČOVÁ SPRÁVA

TRANSATLANTICKÁ SPOLUPRÁCA MÁ VÄČŠINOVÚ PODPORU NA OBOCH STRANÁCH ATLANTIKU

WASHINGTON, DC/BRATISLAVA (14./20. september 2011) – German Marshall Fund of the United States (GMF) zverejnil výsledky najnovšieho ročníka projektu Transatlantické trendy. Výskum už od roku 2002 skúma názory verejnosti v Spojených štátoch a v Európe na aktuálne otázky svetovej politiky, ekonomiky a bezpečnosti. V roku 2011 sa výskum uskutočnil v Spojených štátoch amerických, v 12 členských krajinách EÚ (Bulharsku, Francúzsku, Holandsku, Nemecku, Poľsku, Portugalsku, Rumunsku, Slovensku, Španielsku, Švédsku, Taliansku a Veľkej Británii) a v Turecku.

Na všeobecnej úrovni výskum ukázal, že po rokoch turbulencií vo vzťahoch medzi Európou a Spojenými štátmi, transatlantická spolupráca má aktuálne – 10 rokov po 11.septembri – väčšinovú podporu na oboch stranách Atlantiku. Konkrétne: 71 % respondentov v USA a 68 % európskych respondentov si myslí, že ich krajiny zdieľajú dostatok spoločných hodnôt, aby mohli spolupracovať na riešení medzinárodných problémov. Väčšina Európanov (75 %) schvaľuje spôsob, akým prezident Barack Obama pristupuje k medzinárodnej politike, čo je vyšší rating ako dávajú svojim národným vládam (v priemere 54 %). V USA sú názory na prezidenta Obamu hlboko polarizované - jeho politiku na medzinárodnom poli schvaľuje 85 % demokratov, ale len 21 % republikánov.

HLAVNÉ VÝSLEDKY VÝSKUMU TRANSATLANTICKÉ TRENDY 2011 ZAMERANÉ NA SLOVENSKO

Na Slovensku sa výskum Transatlantické trendy realizuje už od roku 2004, teda po ôsmy raz. Názory obyvateľov Slovenska na transatlantické vzťahy a mnohé ďalšie „horúce“ zahraničnopolitické témy sa tak stávajú súčasťou medzinárodného výskumu, ktorý je pozorne sledovaný etablovanými zahraničnými médiami, odborníkmi i svetovými politikmi.

Na pozadí všeobecnejších tendencií môžeme o Slovensku v transatlantickom kontexte povedať najmä nasledujúce:

- Aj na Slovensku sme v roku 2009 (po nástupe prezidenta B. Obamu) zaznamenali výrazné zmeny – podiel tých, ktorí schvaľujú zahraničnú politiku amerického prezidenta vzrástol z 19 % v roku 2008 (posledný rok prezidenta G. Busha) na 83 % v roku 2009. Kým v roku 2011 sa tento trend vo väčšine krajín stabilizoval (priemer za EÚ12 je 75 %), na Slovensku došlo k poklesu na 58 %.

- V iných, menej personifikovaných, ukazovateľoch transatlantickej spolupráce – podpora pre globálne líderstvo USA v medzinárodných otázkach či dôležitosť členstva v NATO pre bezpečnosť krajiny, nedošlo oproti minulému roku k významným zmenám. O dôležitosti členstva v NATO je na Slovensku presvedčených 57 % respondentov.
- Dôležitou témou tohtoročného výskumu bol stav ekonomiky a kríza eura. Na Slovensku až 78 % respondentov uvádza, že ekonomická kríza negatívne ovplyvnila ich osobnú finančnú situáciu. Je to o 10 percentuálnych bodov viac ako vlani, i viac ako je priemer za skúmaných 12 členských krajín EÚ (61 %).
- Zmeny nastali vo vnímaní dopadov členstva v EÚ a eurozóne na národnú ekonomiku: podiel ľudí, ktorí vidia pozitívne účinky členstva v EÚ na národnú ekonomiku klesol na Slovensku z 68 % v minulom roku na 56 % v roku 2011, čo už je menej ako priemer za EÚ12. Pozitívny vplyv používania eura na národnú ekonomiku klesol z 64 % v roku 2010 na 55 % v roku 2011, čo je však stále najviac zo všetkých skúmaných krajín eurozóny. Podiel tých, ktorí si na Slovensku myslia, že euro je pre našu ekonomiku zlé, stúpol medziročne zo 17 % na 31%, čiže takmer dvojnásobne. Dlhová kríza a debaty okolo eura a eurovalu sa teda odrážajú aj na postojoch verejnosti a napriek tomu, že na všeobecnej úrovni ostáva obraz EÚ veľmi pozitívny, názory na niektoré aspekty členstva sa menia - sú kritickejšie ako vlani.
- Výskum zisťoval aj názory európskych verejností na príspevky ich krajín do „záchranného“ fondu pre krajiny s rozpočtovými problémami a na možnosť posilnenia právomocí EÚ v hospodárskej a rozpočtovej politike národných štátov. Príspevky do záchranného fondu v priemere schvaľuje európskych 60 % respondentov. Z 12 skúmaných krajín je najvyššia podpora v Taliansku (76 %) a najnižšia na Slovensku (38 %). S výrokom „EÚ by mala mať väčšie právomoci, čo sa týka hospodárskej a rozpočtovej politiky členských štátov“ súhlasí 54 % nemeckých respondentov, ale len 12 % britských. Na Slovenku by takýto krok mal podporu tretiny obyvateľov, čo je blízko priemeru za EÚ12.

Kompletnú správu a všetky dáta nájdete na www.transatlantictrends.org

PODPORUJÚCE ORGANIZÁCIE

Transatlantické trendy je projekt German Marshall Fund of the United States (www.gmfus.org), talianskej nadácie Compagnia di San Paolo (www.compagnia.torino.it) a uskutočňuje sa aj s podporou Fundação Luso-Americana (www.flad.pt), Fundación BBVA (www.fbbva.es), Communitas Foundation a Švédskeho ministerstva zahraničných vecí.

METODOLÓGIA

Zber dát realizovala agentúra TNS Opinion v čase od 25. mája do 17. júna 2011. Rozhovory sa uskutočnili telefonicky s využitím systému CATI (Computer Assisted Telephone Interviews), s výnimkou Bulharska, Poľska, Rumunska, Slovenska a Turecka, kde sa realizovali osobné (face-to-face) rozhovory. Reprezentatívnu vzorku v každej krajine tvorilo približne 1 000 mužov a žien vo veku od 18 rokov vybratých náhodným výberom, celkovo bolo oslovených vyše 14 000 respondentov.